

22. 10. 2012

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Co přinese nový občanský zákoník v oblasti poskytování záruk

Jedním z druhů zajištění dle nového občanského zákoníku je finanční záruka. Současná účinná právní úprava, ať už obchodněprávní či občanskoprávní, takový pojem nezná. Příspěvek si proto klade za cíl ve stručnosti představit tento institut.

WEINHOLD LEGAL

Pokud nahlédneme do důvodové zprávy k novému občanskému zákoníku (dále jen „NOZ“), zjistíme, že pasáž o finanční záruce je, na rozdíl od některých jiných částí, dosti stručná. Uvádí pouze následující: „V návrhu úpravy finanční záruky osnova vychází z platné úpravy bankovní záruky obchodního zákoníku. Pojem „finanční záruka“ se navrhuje zakotvit nikoli z důvodu změny věcného obsahu institutu, ale vzhledem k tomu, že dle návrhu občanského zákoníku výstavcem takové záruky může být nejen banka.“ Na první pohled by se tedy mohlo zdát, že jedinou změnou, kterou nová úprava přináší, je rozšíření okruhu výstavců záruky. Jde sice o změnu zásadní, nikoli však o změnu jedinou.

Samotný pojem „bankovní záruka“ zůstává zachován i v NOZ, jakožto zvláštní označení finanční záruky, jejímž výstavcem je banka, zahraniční banka nebo spořitelní a úvěrní družstvo. Okruh výstavců obecné finanční záruky naopak NOZ nijak neomezuje. Finanční záruku tak bude možno použít namísto běžného ručení, což je pro věřitele, s ohledem na její abstraktní povahu, velmi výhodné.

Terminologickou změnou oproti současné účinné právní úpravě je používání pojmu dluh namísto dnes používaného pojmu závazek. Tato změna však proběhla na více místech NOZ a netýká se specificky finanční záruky.

Stejně jako současný obchodní zákoník u bankovní záruky i NOZ vyžaduje písemnou formu jak pro záruční listinu, tak pro výzvu výstavci k plnění ze záruky a umožňuje také plnění podmínit předložením určitého dokumentu. Takový dokument pak musí být předložen přímo při výzvě či bez zbytečného odkladu po ní. Nově je stanoveno, že k předložení dokumentu musí dojít ještě za trvání finanční záruky. Výzva výstavce k plnění je tedy perfektní až předložením v záruční listině uvedených dokumentů.

Podle dosavadní úpravy v obchodním zákoníku je možné postoupit práva z bankovní záruky pouze spolu s postoupením zajišťované pohledávky. Úprava v NOZ je oproti této koncepci více abstraktní, neboť současné postoupení zárukou zajištěné pohledávky nevyžaduje. Navíc je možné postoupit i právo uplatnit finanční záruku, a to za předpokladu, že je tato možnost připuštěna v záruční listině. Při takovém postoupení však dojde přímo ze zákona i k postoupení práva na plnění ze záruky. Právo

uplatnit finanční záruku tak bude i nadále náležet jen tomu, kdo je oprávněn k plnění z dané záruky.

Poněkud problematickým se jeví § 2037 NOZ, jenž upravuje plnění ze záruky ve prospěch oprávněného jinému výstavci na účet oprávněného zřízený u tohoto výstavce. Jde o přizpůsobení textu § 320 obchodního zákoníku skutečnosti, že výstavcem může být i jiný subjekt než banka. Vzhledem k tomu, že okruh výstavců není v NOZ omezen, si lze představit situaci, kdy jiným výstavcem označeným záruční listinou bude subjekt, který žádné účty nevede. Až praxe ukáže, zda je ustanovení nutno vykládat tak, že v záruční listině je možno označit jako jiného výstavce, jemuž má být plněno ve prospěch oprávněného, pouze subjekt, který oprávněnému vede účet, nebo zda se v případě jiných výstavců nevedoucích účty ustanovení nepoužije.

Nově je výslovně upravena finanční záruka ve prospěch třetího. Obchodní zákoník tuto možnost neupravoval, nicméně ji ani nevylučoval. Judikatura k bankovní záruce [1] dovodila, že právní vztah mezi bankou a beneficentem ze záruky vznikne až po doručení záruční listiny beneficentovi. S ohledem na proklamaci o nezměněném věcném obsahu záruky v důvodové zprávě lze oprávněně předpokládat, že tento závěr bude možno aplikovat i za účinnosti NOZ. V případě, kdy následně dojde k plnění na základě bankovní záruky, má výstavce právo na náhradu vyplacených prostředků právě od osoby, se kterou uzavřel smlouvu o poskytnutí finanční záruky.

Na rozdíl od obchodního zákoníku NOZ výslovně neodkazuje na použití ustanovení o smlouvě mandátní pro vztah mezi výstavcem a dlužníkem. Opět však nejde o změnu věcnou, ale pouze o změnu formální. Lze to dovodit jednak z důvodové zprávy a dále z ustanovení § 10 odst. 1 NOZ, jež přikazuje použití analogie legis tam, kde výslovná úprava chybí.

Lze tedy shrnout, že úprava finanční záruky vychází z dosavadní bankovní záruky, přičemž přináší některé dílčí novinky. Nejvýznamnějším posunem je umožnění, aby abstraktní záruky poskytovaly i jiné subjekty než banky, což má dozajista velký potenciál pro využití v praxi.

Lukáš Vrána

[Weinhold Legal, v. o. s.](#)

Charles Square Center
Karlovo náměstí 10
120 00 Praha 2

Tel.: +420 225 385 333

Fax: +420 225 385 444

e-mail: wl@weinholdlegal.com

[1] Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 3. března 1997, sp. zn. 5 Cmo 649/95

Další články:

- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Pohled přes hranice - natáčení pornografických klipů jako důvod výpovědi z nájmu bytu](#)
- [Nařízení EU o umělé inteligenci a jeho dopady na využití jazykových modelů v advokátní praxi](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení - nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)
- [Kupní smlouva bez přesného určení kupní ceny](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 36.: Doložka o mlčenlivosti](#)
- [Detekce podezřelého obchodu v kontextu hazardních her](#)
- [AI omnibus](#)